

Vyjadrenie synodálneho tímu Žilinskej diecézy k výstupom z DKE
(Vyjadrenie k predloženým otázkam)

V Žiline 9.1.2023

Mons. Tomáš Galis, žilinský biskup, v.r.

Otázka č.1

Ktoré myšlienky najsilnejšie rezonujú s konkrétnymi skúsenosťami a realitou Cirkvi na vašom kontinente?

- Bod 6 Ovocie spoločného stretania sú príspevky, z ktorých vidieť silu a bohatstvo skúseností.
- Bod 16-17 Konštatovanie, že sa ozvalo množstvo hlasov vyjadrujúcich lásku a dôveru k Cirkvi. Vďačnosť za sprostredkovanie duchovných rozhovorov, radosť z možnosti vyjadriť sa. Na druhej strane ľútosť, že v mnohých farnostiach sa takýto priestor v diecéze nevytvoril.
- Bod 19 Slabá podpora Synody zo strany duchovenstva bola citeľná celoplošne. Rezonovala aj otázka, „čo robí dobrého kňaza dobrým?“
- Bod 22 Akcent na spoločnú krstnú dôstojnosť.
- Bod 25 Výzva v Svätom písme i do dnešných čias „Rozšírte priestor svojho stanu“.
- Bod 33 Radikálna inklúzia vo vízii Cirkvi niektorých čitateľov nadchla iných zneistila.
- Bod 34 Dôraz na potrebu počúvania. Smutné konštatovanie, že útek od počúvania je z dôvodu obavy prijať pastoračný záväzok.
- Bod 35 Počúvanie mladých – hľadať nové formy vid' iniciatíva „Digitálna synoda“.
- Bod 39 Neistota ako reagovať na nové výzvy, potreba pri rozlišovaní v otázkach prístupu k LGBTQ, k rozvedeným,....
- Bod 51 Pokles vierohodnosti Cirkvi v kultúrnom kontexte. Potreba sprevádzania a formácie rodín, ktoré sa vyrovnávajú s kultúrnymi zmenami.
- Bod 59 Uvedomenie si prítomnosti klerikalizmu ale aj prítomnosti snahy po nových formách vodcovstva.
- Bod 60–63 Prehodnotiť postoj k ženám v Cirkvi. Prijat' rovnoprávne postavenie žien nie len slovnou deklaráciou ale aj reálnym prístupom (náležité ohodnotenie ich služby, počúvanie,...)
- Bod 66 Potreba rozvíjať spoluzodpovednosť za život Cirkvi
- Bod 75–79 Zapájať do pastoračných rád počnúc farskou po diecéznu ako kňazov tak laikov, zaujímať sa o ich mienku. Transparentne zverejňovať informácie zo života Cirkvi.
- Bod 82-83 Rozvíjať systémovo formáciu na všetkých dimenziách kresťanského života, najmä v oblasti počúvania a dialógu ale i vrátane prípravy kňazov v pastoračnej koordinácii.
- Bod 84–85 Zameranie na spiritualitu, na vnútro a svedomie. Riešenie napätí si vyžaduje duchovné rozlišovanie.
- Bod 92 Pomenovanie a správne rozlíšenie konfliktných uzlov súčasnej Cirkvi.

Ktoré skúsenosti sa vám zdajú nové alebo osvetľujúce?

- Bod 46 Úloha Cirkvi vo verejnom priestore, angažovanosť za spravodlivosť, väčšie vzdelávanie v sociálnej náuke Cirkvi.
- Bod 53-56 Lepšie pochopenie výzvy k interkultúrnemu prístupu.
- Bod 64-65 Rôzne názory na úlohy ženy v Cirkvi.
- Bod 94 Prekážky v prístupe k Eucharistii – spoplatnenie prístupu na oslavy (iný kultúrny kontext), ktoré diskriminuje najchudobnejších.

Otázka č.2

Aké podstatné napätia alebo rozdiely sa javia ako zvlášť dôležité z pohľadu vášho kontinentu po prečítaní DKE a stíšeni sa v modlitbe? Aké sú teda problémy alebo otázky, ktoré by sa mali riešiť a zvážiť v ďalších krokoch procesu?

Ak zaslaný text pre kontinentálnu etapu synody o synodalite máme vnímať ako referenčný, odporúčame sa zaoberať nasledujúcimi otázkami/bodmi na prehĺbenie tém, aby neboli ambivalentné resp. pomohli lepšie nastaviť praktickú implementáciu princípu synodality.

- Bod 57 resp. 68: **nájsť spôsob vhodného synodálneho riadenia** farnosti/diecézy, resp. zosúladiť zodpovednosť pokrstených a farára/biskupa – v bode 33 sa píše, že hierarchické štruktúry tvoria pretrvávajúce štrukturálne prekážky. Ako si predstavujeme „medzipriestory“ pre riadenie a život cirkvi?
- Bod 34: Ak sa laici boja vziať pastoračné záväzky (napr. venovať sa birmovancom, snúbencom, sprevádzaniu manželov, krstným náukám...) – už nemajú strach z prevzatia zodpovednosti za chod inštitúcie cirkvi ako takej? Považujú ju vôbec za potrebnú? Alebo jediným cieľom je „dekonštrukcia“ jednoosobového riadenia (b. 57)?
- Iný okruh problémov sa týka **miery a dynamiky radikálnej inklúzie v Cirkvi** (body napr. 16, 31, 32): je povzbudzujúce počuť, že by Cirkev mala byť viac počúvajúca a vychádzajúca a otvorená periférii (b. 38-39). Otázkou je, či sa chce Cirkev riadiť podľa názorov znovuzosobášených, slobodných rodičov, polygamných manželov, LGBT+ osôb (b.39), resp. kto bude počúvať tých, ktorých nepovažujeme za periférie napr. tých, čo pravidelne pristupujú k sviatostiam a či vôbec pastoračia opierajúca sa o vysluhovanie sviatostí je považovaná za relevantnú v procesoch inklúzie alebo len za prejav ľudovej zbožnosti (b. 89)?
- Viackrát sa píše o kerygme, ale pri pohľade na jej obsah chýba prítomnosť Ježišovho vykúpenia z hriechov, resp. sa to v referenčnom dokumente nespomína. Máme to chápať tak, že synodalita bude určovať aj obsahy viery?
- Cirkev a svet sa v dokumente spomínajú ako rovnocenné skutočnosti, ktoré potrebujú to isté. Ale Cirkev a svet sú radikálne iné skutočnosti – máme žiť vo svete, ale nemáme byť zo sveta. Ako to treba chápať?(b.62)
- Angažovaní laici sú označovaní ako takzvaní. (b. 66) Ale my máme s nimi veľmi pekné skúsenosti v oblasti charity, liturgie, pastoračných rád... je spochybňovaná ich angažovanosť, aby vznikol priestor pre perifériu? Formácia a činnosť angažovaných laikov tvorí kostru života vo farnostiach a diecézach.
- Ako preniesť synodalitu do formácie seminaristov? Aby dostali v procese ich formácie viac priestoru laici, manželia, ženy?(b. 83)

Otázka č. 3

Ak sa pozrieme na to, čo vyplýva z predchádzajúcich dvoch otázok, aké sú priority, opakujúce sa témy a výzvy ku konaniu, ktoré možno zdieľať s ostatnými miestnymi cirkvami na celom svete a prediskutovať počas prvého zasadnutia synodálneho zhromaždenia v októbri 2023?

- Bod 17 – 19 Pokračovať v spoločnom stretávaní a komunikácii. Podporiť formáciu k synodalite, aby sa kňazi stali jej protagonistami. Zamerať sa na prehĺbenie a skvalitnenie komunikácie duchovenstva s laikmi. Zdôrazniť a možno aj viac konkretizovať metódu synodálnych stretnutí, aby sa veriaci nebáli takéto skupiny vytvárať a žiť v nich.
- Bod 32 – 34 Učiť sa počúvať, vážiť si jeden druhého aj s odlišným názorom.
- Bod 35 Alarmujúca je potreba komunikácie s mladými. Hľadať spoločný jazyk s mladými v prostredí farnosti ale aj v prostredí katolíckych škôl a iných inštitúcií.
- Bod 36-37 Posilniť a skvalitniť službu chorým a zdravotne znevýhodneným, „...brániť krehký a ohrozený život vo všetkých jeho fázach.“
- Bod 39 – 40 Hľadať pravdivý a láskavý postoj k tým, ktorí sa cítia vylúčení. Vedieť správne rozlišovať a kompetentne vysvetliť a vyjadriť čo áno a čo nie. Čo patrí k pokladu Magistéria a čo je otázkou pastoračnej múdrosti v praxi.
- Bod 41 Pri ohlasovaní Evanjelia sa vrátiť k prvotnej láske a k podstate kerygmi. Potrebné je obrátenie a spoluúčasť každého z nás.
- Bod 46 Rozvíjať sociálnu náuku Cirkvi, oboznamovať s ňou ľudí na úrovni spoločenského i cirkevného života.
- Bod 49 Venovať sa medzikonfesijným a medzináboženským manželstvám a rodinám.
- Bod 51 Ohlasovanie evanjelia je ohrozené rastúcou sekularizáciou, individualizmom a ľahostajnosťou voči inštitucionálnym formám náboženstva. Vytvárať spoločenstvá, cez ktoré sa realizuje nefalšovaný záujem o jednotlivca.
- Bod 58-59 Venovať sa problematike klerikalizmu v jeho mnohých podobách, nastaviť zrkadlo kňazom i laikom, aby sme sa vedeli z tohto problému dostať.
- Bod 62 Prehodnotiť aj v našich podmienkach postavenie a spoluúčasť žien na živote Cirkvi.
- Bod 78 Žiaduce je sfunkčnenie farských a diecéznych pastoračných rád, čím sa zabezpečí aj väčšia spoluúčasť a spoluzodpovednosť členov Cirkvi.
- Bod 79 Rozvíjať zapájanie laických odborníkov do manažmentu, ekonomiky a riadenia v cirkevných inštitúciách.
- Bod 82-83 Skvalitňovať a posilňovať formáciu na všetkých úrovniach kresťanského života. Zamerať sa na pastoračnú koordináciu už v seminároch.
- Bod 95 Spoločne prenikať a objasňovať tajomstvá liturgického slávenia.